

זכרון תורת משה

אכסניה לתורה וחסידות

יו"ל ע"י חבורת האברכים שע"י מרכז מוסדות לעלוב
מיסודו של כ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט זצוקללה"ה זיע"א
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

פרשת ויחי
י"ד טבת תשפ"ג
גליון תתצ"א

זמני כניסת ויציאת השבת

ר"ת	מוצ"ש	הדה"נ	
בני ברק	5:32	4:28	6:04
ירושלים	5:30	4:14	6:08
בארא פארק	5:45	4:25	5:57

הספיק לטבול א"ע במקוה
טהרה כמש"כ בשו"ע, ולאחמ"כ
א"ל אביו הק' מרן הרמ"מ
זיע"א: ידעתי בני ידעתי שלא
הספקת לטבול ולכן טבלתי גם
עבורך. ולכן כמו שבעצמו היה
ליה עבוה"ק של מקוה כך זכה

שיחת קודש
מפ"ק כ"ק מרן עט"ר אדמו"ר
שליט"א

"ערב יוה"כ שלא אשכח לעולם"
רבינו שליט"א על רביה"ק בעל ההילולא

לטיבילה של צדיק עבורו. ואגב זה מספרים כמילתא
דבדיחותא שאירע פעם אצל הרה"ק האמרי חיים
מויז'ניץ זי"ע כשפתח הישיבה"ק בשיכון וזיניץ בב"ב
היתה דרכו בקודש שאם חלה א' התלמידים אז היה סר
אליו לבקרו ביקור חולים אצלו בפנימיה, ופ"א חלה
בחור א' ובא לבקרו ואז התלונן החולה שמחמת חוליו
אינו יכול לילך לטבול במקוה, א"ל האמ"ח: א"כ אטבול
אני עבורך והסר דאגה מלבך, וכן הוזה שטבל עבורו
והתלמיד זכה מגבוה, ועברה הרינה במחנה ונתפרסם
הסיפור ולכן היה בחור א' שג"כ חשק מאוד לזכות
בטיבילה מהרבי שיטבול גם עבורו ולפיכך עשה את
עצמו כאילו הוא חולה עד שבא גם אליו האמ"ח לבקרו
ואז התלונן שאינו יכול לטבול במקוה וכבחור הראשון,
והנה האמ"ח זי"ע היה כידוע בחי' חכימא דיהודאי
והבין בדעתו הרחבה שאין זה אלא שפיל בעלמא לכן

פנה לגבאי שעמו ואמר
לו: תואיל בטובך
ותטבול עבור זה
הבחור. וממילא שמי
שמוזין באמת הוא
הזוכה ולא ההיפך. ולכן
אמנם זכה אדמו"ר
זיע"א שטבל אביו מרן
הרמ"מ בשבילו, ועבורו
אמרו "צדיק כי טוב כי
פרי מעלליהם יאכלו".
ואצלו מידת האמת
והערנסקייט היו
ראשונים במעלה
והחשיבם מאוד ונהג כל
המשך בעמ"ב

לזכר עולם יהיה צדיק
יוחק עלי גליון זה לזכרון, את נשמת
עטרת תפארת ישראל, אהבת איתן
אדונינו מורינו ורבינו הקוה"ט,
יסוד צדיק יסוד העולם, עמודא
צלותהון דישראל, עמוד האש והאמת,
איש האלוקים, מרנא ורבנא
בקש"ת רבינו אלתר אלעזר מנחם
זצוקללה"ה זיע"א
בן רבה"ק אדמו"ר מרן רבי משה
מרדכי זיע"א
אשר עלה ונתעלה בסערה השמימה
ביום י"ד לחודש טבת שנת תשס"א
זכותו הגדול והקדוש יגן עלינו ועכ"י
להמליץ טוב בעדינו ובעד כל עדת
ישראל, להיפקד בדבר ישועה ורחמים
אכ"ר.

זכרון קודש שזכינו לשימוע
מפי כ"ק מרן רבינו שליט"א
על קו הטלפון מעבר לים
על אביו הק'

אמר בל"ק: א נקודה קטנה,
כשאני נזכר כשהיינו ילדים
קטנים בני למעלה מחמשה
שנים, איך היה נראה הכנה
ליום כיפור בערב יום כיפור
אצל כ"ק מרן אביו זכותו יגן

עלינו ועכ"י, איך היה נראה כל מעמד סדר א כפרה
שלאגען המרטיט, את זה לא יכולים לשכוח ואין
רואים דברים כאלה כל יום.
כל מי שראה וזכה להיות בזמן נשגב זה, דבר זה יכל
להיחרט בלבו לעולמי עד, אביו הק' זיע"א היה רץ
בבגדי השבת למקוה להיטהר לכבוד היום הקדוש,
והיה עוטה על עצמו לאחר מכן את בגדי הלבוש של
יוה"כ את א וייסע קאפטען. את המחזה הוד שזכינו
לחזות אצל אבא מארי לא נשכח לעולם והוא נחרט
בנו לתמיד על אף שהיינו ילדים קטנים מאוד.

ארום און ארום כל סדר מנהג סיבוב הכפרות זה
כפרתי זה חליפתי וזה התרנגול שילך למיתה ואנו
ניכנס לחיים טובים ולשלום.

רבינו שליט"א שייבלחט"א מעיד כי כל מי שזכה
להיות נזכה במעמדות אלו ולראות זאת, הדבר נחרט
לו בלבו למשמרת עולמים.

די עיקר מיד זאלן האבן געפילעט אלעס גוטס, כל א
ברכות שלימות ישועות שלימות ושמהות שלימות
הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל והכל ילך
בסייעתא דשמיא גדולה ושמידה עליונה ויהיה תורה
וגדולה במקום אחד. אמן ואמן.

ידוע שאצל אדמו"ר זיע"א
היה ענין המקוה גדול מאוד
ולא ויתר עליו, וזכורני
כשהיינו קטנים אירע פעם
שהיה המקוה סגור ולכן קפץ
הוא ז"ל דרך החלון וירד וטבל
עלה ונסתפג והיה שם
אגאנצע מעשה, העיקר
שיוכל לטבול.

זכה אבא הק' שאביו מרן
הרמ"מ הק' זיע"א עשה
טיבילה עבורו כידוע זה
המעשה שפ"א בערב יוה"כ
היה עוסק כ"כ עם אביו הק'
לעזרו בעניניו, עד שלא

דברי תורה
ממורינו הגה"צ המשפיע אב"ד
דקהילתינו שליט"א

ויחי יעקב בארץ מצרים וגו'
הנה מעשה אבות סימן לבנים (עי' רמב"ן
בראשית י"ב ו) וכל מעשיהם היה למען
לכבוש לבני ישראל את הדרך ילכו בה
בדורות הבאים בגלותם לבין העמים,
ובפרט גלות מצרים שהיתה הגלות הקשה
ביותר, וכדאיתא בשפת אמת (שמות
תרל"ג) כי גלות מצרים הי' שורש לכל
הגלויות לכן מזכירין בכל יום יצ"מ, וגאולת
מצרים הי' הכנה לכל הגאולות, (וע"ע בבני
יששכר מאמרי חודש ניסן מאמר ד טיול
בפרדס, דרוש ג, ובמאמרי חודש כסלו - טבת
מאמר ב אור תורה).

הרי שבדאי היתה הכנה יתירה של האבות
להמתיק את הגלות מצרים ולכבוש לבני
ישראל הדרך בארץ זו למען יוכלו עמוד
בה,

והנה מצאנו באברהם אע"ה שירד למצרים
לטובת ישראל, כדאיתא במד"ר (בראשית
מ"ו ו) ר' פנחס בשם רבי הושעיא רבה
אמר, אמר הקב"ה לאברהם אבינו צא
וכבוש את הדרך לפני בניך, את מוצא כל
מה שכתוב באברהם כתיב בבניו, באברהם
כתיב והיה רעב בארץ, בישראל כתיב כי זה
שנתיים הרעב וכו' עיי"ש,

והנה ירדתו של אברהם למצרים לא היתה
על מנת להתעכב בה, ואפילו לא לזמן
מועט, אלא בא לשם כגור להחיות את
נפשו בעת הרעב, ודעתו לחזור בכל עת,
וכן היה שלא השתהה שם, והוציא
הקב"ה משם ברכוש גדול, ואצל יצחק
אע"ה מצינו שרצה לירד למצרים, אך
הקב"ה אמר לו אל תרד למצרימה (כ"ו ב)
עיי"ש ברש"י, ורק במחשבה היה במצרים
אך לא בפועל, ויעקב אע"ה ירד למצרים
עם כל בני ביתו, ונשתהה שם כל ימי חייו,
הרי שכל שלשת האבות ירדו למצרים כל
אחד בבחינה אחרת, אברהם ירד כאורח
לזמן מועט למטרה מסוימת להחיות את
נפשו, יצחק ירד רק במחשבה, ויעקב ירד
לגור ושהה שם כל ימיו.

וי"ל בזה עפ"ימש"כ בסה"ק מאור עיניים
המשך בעמ"ב

שיחת קודש

מפ"ק ב"ק מרן עט"ר אדמו"ר
שליט"א

החלק הגשמי הן החלק הרוחני מניקיון הבהמ"ד (שעסק בעצמו) ועד למסירת שיעורי תורה מבוקר עד ערב והיה מוסר שיעורים הן בגמרא והן בהלכה ושיעור חומש עם רש"י הק' ושיעור באור החיים הק' ובמשנה ברורה. עמד על משמרתו ומילאה על הצד היותר טוב, עד שנים אחרונות שנשא בעול הרוחני לחזק עצמו בתורה וירא"ש.

וכמו אז כשהיתה מלחמת המפרץ הידועה ולחמו אמריקא בעירק, והגם ששלחו חיצים על אר"י רח"ל עכ"ז סיבב השי"ת שלא יעשו שום פעולה מארה"ק, ואז אמר אדמו"ר זיע"א פירוש הפסוק שעל זה נאמר "ה' ילחם לכם ואתם תחרישון", שסיבב השי"ת שאומות העולם ילחמו עבורינו ואילו אתם בארץ ישראל תחרישון ולא תתערבו, משני סיבות, רוחניות וגשמיות, הן כדי שלא יפלו ח"ו אידישע קרבנות והן כדי שלא יבואו ח"ו לגיאות ואפיקורסות לומר ח"ו כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה, וכמש"כ "ומלחמות אני עשיתי ולה' הישועה".

והגם שפשטות הפסוק שם הפירוש שאמר משה רבינו ע"ה לישראל שעמדו על הים בצרה גדולה לכאור' לכן היה מזהירם שיחרישו ולא יבואו בטענות של שטות למה הוציאם השי"ת ממצרים להביאם לצרה זו ולא ח"ו כדיבורים יתירים ולא לבוא ח"ו בטענות להשי"ת ולצדיקי אמת עבדיו הק' ולא להוציא מפייהם דיבורים עקומים ואז יזכו שה' ילחם לכם עם שלימות הישועה, הגם שאין לנו שום השגה בהם ובקדמונים בכלל ואינו מבינים מה הם טענו ומה ענה להם משה רבינו ע"ה, עכ"ז הוא נכתב בתורה"ק כדי שנלמוד מוסר מזה בפשטות כפי שרואים שם מפשטיה דקרא, וללמוד משם מוסר וירא"ש ואמונה פשוטה ושלימה ומידות טובות און שטייגען בתויר"ש, הגם שצריכים לזכור שאין לנו השגה בהם עכ"ז רצון השי"ת הוא שנלמוד זה משם, ולכן אף אדמו"ר ז"ל פירש פסוק זה לדרכו בקודש וכנ"ל, שלא כפשטות הנ"ל, אלא ללמוד מזה חסד ה' שעשה הכל עבורינו לטובתינו הגשמית והרוחנית כדי שלא ייחלש ח"ו אמונה וביטחון עם מחשבת הבל, ונדע שהכל מהשי"ת ונקבל עומ"ש עלינו כראוי.

וכמו שהוא זיע"א פירש מש"כ בתפילה שם "ומלכותו ברצון קיבלו עליהם משה ובני ישראל", היינו האיך יכלו לקבל עול מלכות שמים בשלימות ע"י הרצון, כי אין לך דבר העומד בפני הרצון, ועיד"ז התבטלו כל המניעות ובאו לקבלת עומ"ש שלימה. והנה יומא דהילולא קדישא דאבא מארי זיע"ח במוצאי יומא דהילולא של מרן הרה"ק רבינו משה המושך בעמ"ג

אחר יכול לומר אם עכשיו אינו יכול אדחה למחר או מחרתיים, עכ"ז אצלו זיע"א לא היו דברים כאלו ועשה תמיד עבודתו בשלימות.

ואמנם בשנותיו האחרונות כבר לא שהיתי שם תמיד ולא כ"כ השגחתי אחר מעשיו לראותם, אבל משנים הקודמות שבהם הייתי במחיצתו הק' אז ראיתי גם ראיתי סדר עבודתו החל מהשכם בבוקר איך שהיה משכים לביהמ"ד ואומר תמיד לפני התפילה את תפילת הה"ק מוהר"א זיע"א מליז'ענסק, מעוטר בטו"ת ואומר הכל כסדר מהתחלה עד גמירא שהשלימות נר לרגליו הן בתפילתו הן בשיעורי תורה שאחריהם והלימוד עם תפילין דרבינו תם ובעבודת היום כולו.

וזה עלינו ללמוד ממנו זיע"א לבקש השלימות ולא להיות בח"י יוצא זיין ומהיכי תיתי און אויב סיי גרינג און אויב מי' קען לראות לעשות את הכל בשלימות, שהרי הוא ז"ל סבל הרבה חולשות ועכ"ז התגבר כארי לעשות רצון אבינו שבשמים בשלימות, א"כ כש"כ אנו צריכים לעשות כן.

וכבר דיברנו מזה כמה פעמים אודות הענין המיוחד שהיה אצלו שידוע שהוא ז"ל עבר הרבה עניינים עגמ"ג בחייו והרבה מעברים שאינם קלים ועכ"ז לא שינה בגינם מאום מעבודת הקודש, כי דרכו היתה תמיד לומר 'בדיל ויעבור' ללכת הלאה ולא לדוש ולשקוע במה שהיה ותמיד אחר שעבר מה אמר העבר אין וניגש שוב לעבוה"ק מיט א פרישקייט וכאילו העבר אין ומעולם לא היה ועיד"ז הצליח לעבור הכל בשלום עד שאלו העניינים לא תפסו אצלו שום מקום ותיכף שב לעבודת קדשו לתפילותיו ולימודיו והחזקת הכולל והמוסדות ושאר ענייני קדשים שלו.

ממש אפשר לומר שאדם אחר ספק אם היה עומד בזה ולעשות כזאת ואחר כאלו מעברים להתחזק מיד שוב מיט א שמחה און א פרישקייט כאילו לא היה כלום, אצלו זיע"א היה כן כסדר.

ולכן עלינו ללמוד מזה שאיך שלא יהיה, אין ליפול ח"ו בעצבות או ייאוש ח"ו אלא לילך תמיד מחיל אל חיל בשמחה וטוב לבב מרוב כל בס"ד ולהתחזק תמיד מחדש בתורה וירא"ש וגמילות חסדים, וכאמרם ז"ל בכל יום יהיו בעיניך כחדשים, וחזרני שנים קדמוניות שלא רק הכולל עמד בהחזקתו אלא כל עניני הבהמ"ד היו מוטלים עליו ועל צווארו הן

הליכותיו על פיהם, ומהאי טעמא היה נוהג שהגם שכידוע הוא היה דואג לכספים עבור האברכים ככולל שהחזיק ואז גם אירע שנדיבי עם הפקידו בידו כספים שיחלקם לצדקה כפי ראות עיניו היכן שהם נצרכים, ועכ"ז היה מקפיד שלא לחלקם אצל חסידיו או שאר מקורבים אליו מביהמ"ד ולומדי הכולל משום שידע שאז יתערבו בזה כל מיני נגיעות ופניות שהרגישו אליו חיובי הכרת הטוב ושוב אין זה אמת בטהרתה ואינו מצוה נקיה לשם שמים, ולכן היה מהדר ליתנם לאלו שלא נימנו על מחנהו ועל דגלו, ובפרט כשהיה מדובר בסכומים גדולים.

וכמו שבעצמו אחז עם אמת מיט א הערנסקייט כך היה מבין על אחרים מי באמת אוהו בזה ומי מדבר מהשפה ולחזין, ולכן אירע פעם שאחד האברכים ככולל שלו שהיה אברך ת"ח חשוב הנמנה על חסידי סאטמאר ואחו בשיטת הרה"ק הדברי יואל מסאטמור זיע"ע ולא רצה ליהנות מהכספים של משרד הדתות לכן ביקש מאדמו"ר זיע"א שחלק כספים אלו יוריד לו מהחשבון ואותם לא יקח מידו, והנה די טאטע ז"ל הבחין בו שהוא מדבר מתוך רצינות והאמת מדברת מתוך גרונו ובאמת שאינו חפץ בכסף זה לכן סבר שאין זה מהראוי שיהא צדיק ונפסד ח"ו, ואמנם על כן לא נתן לו מכספי הדתות אבל השלים לו זה ממקורות אחרים משלו הפרטי או משאר כספי המוסדות, ואחמ"כ אירע ששוב אברך אחר מהכולל ג"כ בא באותה טענה והיה סבור שגם לו יתן אדמו"ר זיע"א מכספו הפרטי אבל הנה אותו השיב אדמו"ר פניו ריקם, כי הרגיש עליו שמדבר מהיכי תיתי ולא שאיכפת לו באמת ואכן סופו הוכיח על תחילתו שתוך זמן קצר התחרט מהכל וביקש לקבל גם את כספי הדתות ואדמו"ר זיע"א קלע לשערה ולא החטיא ועמד על אמיתותו תיכף בתחילה,

וכל זה משום שבעצמו היה אמיתי ולכן היה יכול להכיר על אחרים מי בעל אמת ומי לא, ערנסקייט האט ער זייער ליב גיהאט, והראשון הנ"ל באמת היה אברך חשוב וקיבל הראוי לו משא"כ השני. והשי"ת יעזור שכל אחד יקבל פרנסתו מידו הרחבה ית"ש בלא שום צער ועגמת נפש.

אבל התכלית מהכל שהיה יתן אל לבו ללמוד מדרכיו הטובים ומעשים טובים שלו ותורתו ותפילותיו וצדקה וגמילות חסדים שעסק בהם כל ימיו וחדש תמיד איך לעשותם בתכלית השלימות כי ענין זה היה אצלו מהחזקים ביותר לראות לעשות כל דבר בשלימות ולא רק לצאת ידי חובה למחצה לשליש ולרביע, ולכן הגם שבימי חייו סבל הרבה מחולשת הגוף והאיברים ועל כולם גם חולשת הלב עכ"ז לא ויותר על שלימות עבודת ה' במס"ג, ואפי' שאדם

שיחת קודש

המשך מעמ' ב'

מלעלוב זיע"א, ולכן יש להמליץ על זה אמרם ז"ל (כתובות קג): מות במוצאי יום הכיפורים סימן יפה הוא לו, כי הילולת צדיקים כמוה כיום הכיפורים, וכמו שהזכרנו מהרה"ק מטשורטקוב זי"ע בנו של הריזינער זי"ע שאמר שיו"ד של אביו הוא בחי' עיצומו של יום מכפר, וכמו שכתוב גבי יוה"כ שהרי ארז"ל שקולה מיתת צדיקים כשריפת בית אלוקינו ומיתת צדיקים מכפרת ולכן קוראים פרשת מיתת נדב ואביהו ביוה"כ כי מיתתם היא כפרה כיוה"כ.. אם כן הילולת הרה"ק מרן רבינו משה מלעלוב זיע"א מכפרת וכמו יוה"כ, א"כ פטירת מרן אאמו"ר זיע"א במוצאי יומא הדילולא דמרן רבינו משה מלעלוב זיע"א הוא כפטירתו במוצאי יוה"כ, ושפיר י"ל על זה מת במוצאי יוה"כ סימן יפה לו, ומ"מ יעזור השי"ת שיהיה לנו סימנים טובים יותר לחיים טובים ארוכים ולשלם ולקבל פני משיח צדקינו מתוך שמחה ואורך ימים ושנים טובים. והנה כידוע האבא זיע"א היה צעיר במיטב שנותיו כשנסתלק ולפני זה לא ראו עליו ולא כלום ושום סימן שעלול לקרות דבר מה, והיה עם כל כוחו, וגם אמר אז תהילים וערך השולחן לפני ה' לכבוד יו"ד דמרן רבינו משה מלעלוב ושוב עלה לביתו נאוה קודש והלך קצת ארום געגענגען ועלה על יצועו מסתמא אחר אריכות קרי"ש שעה"מ כרגיל והכנת הנעגל וואסער, והנה ברגע א' בפתע פתאום לא חש בטוב וקרא להרבנית שתיתן לו לשתות ומרוב בהלה רצתה ליתן לו מהמים שעמדו לפני המיטה הנעגל וואסער אלא שהוא סירב לזה והלכה להביא מים אחרים ונתנה לו, לאחר שבירך שהכל ולגם מעט מהמים, תוך רגעים ספורים כבר היה לאחר מעשה ופרחה נשמתו הטהורה מגופו הק' ושבה בנעוריה אל בית אביה שבשמים ובפתע פתאום בא אל היכלו. ולכן החי יתן אל ליבו שלא יודע האדם עת מיתתו ולכן יעשה כאמרם ז"ל שוב יום אחד לפני מיתתך, וכיון שאינו יודע אימת הוא, מומילא יעשה תשובה תמיד בכל יום ויום ויהיה נקי מחטאים תמיד וטוב לו בזה ובבא. ועד"ז מספרים מהרה"ק מהרי"ד מבעלזא זי"ע שאמר שפעל אצל השי"ת שטבילת מקוה תיחשב לטובל כאילו התענה תענית יום שלם כי כידוע שמזמן מן הבעש"ט הק' והלאה ביטלו דרך הסיגופים והתעניות כי אינן לפי כוחות דורות החלשים האלו

ולכן יפעלו זה ע"י מקוה, והיה שם א' בבעלזא שהגם שהיה גם הוא לומד ומתפלל עכ"ז היה גם אויבער חכם ולא נמנע מלהשמיע מחשבותיו בקול והיה מתרעם ומבטל ענין הטבילה בכל יום באמרו שהוא מיותר ומזיקי תיתי לחדש הנהגה כזו שלא מצינו לה מקור בחז"ל ופוסקים, עד שנשמעו הדברים למהרי"ד וקרא לו ואמר לו: הנה עצם זה שאתה מבטל דברי רבותיך הוא כבר אפיקורסות רח"ל כי יש לך לבטל עצמך אליה והחולק על רבו כחולק על השכינה, ובשכלך תבין זאת שאין לך להרהר ולערער אחרים שהרי תדע בנפשך שאינך יודע כה"ת כמוהם ואין לך השגה אפי' כשיחת חולין שלהם ולא תבין אפי' תנועת יד שלהם ואיך תוכל לחלוק עליהם אפי' אם אינך מבין טעמיהם, ועוד שדבר זה הוא כן מפורש בפוסקים שהרי הרמב"ם ז"ל כתב טעם טבילה בעריוה"כ משום שהוא זמן של תשובה וכיון שארז"ל שוב יום א' קודם מיתתך ועשה תשובה בכל יום, א"כ כל יום הוא זמן של תשובה ולכן יש לטבול במקוה טהרה בכל יום ויום.. השי"ת ירחם שנשמת אבא מארי זיע"א יהיה לה עליה עם שאר נשמות צדיקים וצדקניות שבגן עדן, וישמור עלינו ועכ"י שמירה עליונה בכל מקום, הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל, ישמח השי"ת כל השבורי לב, ואת כל כלל ישראל.

אאמו"ר לא היה זקן אלא במיטב שנותיו, אבל די זה מה שהיה עמו, ואילו כל כלל ישראל יה"ר שלא ידעו משום צער וזכו לאריכות ימים ושנים טובים בלא שום צער ועגמו"ג, וישלח לנו השי"ת משיח צדקינו מתוך נחת ושמחה, אויף א זיסע אופן אויף אייביג.

פנינים יקרים על הפרשה

וישלח ישראל את ימינו וישת על ראש אפרים הוא הצעיר ואת שמאלו על ראש מנשה שכל את ידיו כי מנשה הבכור (מח, יד) ולאורה כאן הטעם שיעקב עשה כאן היפוך הדבר הנכון, אלא הביאור שלימדה תורה דרך ארץ, שינהג אדם כבוד בחברו לפי הראוי ואע"פ שיעקב אביו היה יכול לחזור כרצונו זה לימינו וזה לשמאלו, אלא מונתו הייתה שלא לבייש את מנשה ולכן שיכל את ידיו בראשם. נועם אלימלך

האספו ואיגדה לכם (מט, א)

וברש"י בקש לגלות הקץ נסתלקה ממנו שכונה ויש להקשות אם היה רצון השי"ת שלא לגלות להם את הקץ היה צריך מן השמים להודיעו שלא יגלה, למה נסתלקה ממנו שכונה, ויש לבאר ע"פ מאמר חז"ל "מאי דכתיב אני ה' בעתה אחישנה", זכו אחישנה לא זכו בעתה, והנה איזה קץ היה יכול יעקב לגלות להם, אם הקץ של אחישנה - זה תלוי הרי בזכות ועל כרחק היה צריך לגלות להם הקץ של "בעיתתה", וא"כ ח"ו היה מגנה את ישראל משום כך נסתלקה ממנו שכונה. אילנא דחי

נפתלי אילה שלוחה הנותן אמרי שפר (מט, כא)

יש לפרש ע"פ שכתוב (מט, כא) איש כברכתו ברך אותו, ונפתלי בא בזכות התפילה כמו שפירש רש"י עה"פ "ונפתולי אלוקים נפתלתי" אונקלוס תרגם לשון תפילה, נתפתלתי ונתקבלה תפילתי או לכן ברך אותו בענין התפילה. פנים יפות

אשר לקחתי מיד האמורי בהרבי ובקשתי, תרגם אונקלוס בצלותי ובבעותי (מח, כב)

מה טעם נמשלה התפילה לקשת, אלא מה קשת ככל שמותחיים אותה יותר מן המותר, כך מרחיק החץ עוף למרחקים עצומים, כך התפילה ככל שיותר מתרכזים במונת הלב בשפיכת שיח להשי"ת, כך מרחיקה התפילה ובוקעת שחקים יותר. השרף מקוצק

דברי תורה

המשך מעמ' א'

(ליקוטים ד"ה התורה ניתנה בכל לשון) בתו"ד, עד שבא אברהם שהוא מדת החסד ונתעורר חסד למעלה וכו' ונתקיים העולם וכו' והוה חקיקה ראשונה, ואח"כ היה יצחק חקיקה ב', כי מדת החסד הוא בלי גבול אפילו למי שאינו ראוי, ונמצא אין זה קיום העולם, ולכן הוצרך מדת יצחק שהיא מדת הדין לעכב ולצמצם החסד, וליתן גבול, והיא מדת היראה הנותנת גבול עד פה תבא, אך איך יתקן זה כי אברהם הוא מדה של חסד, ויצחק הוא מדה"ד המעכב וכל אחד בפני עצמה הוא, ואיך יגרום שאברהם יתצמצם במדתו, לכן צוה הקב"ה שיעקוד את בנו, ונמצא הוא אכזריות, ונכנס בו מדתו של יצחק, לעכב החסד קצת, אך עדיין יש לו תשלומין במדת יעקב, כי אברהם הוא חסד בלי גבול, ויצחק הוא המעכב לגמרי, והראיה שהיה בדעתו ליתן כל הברכות לעשו, שלא יהנה יעקב מהעוה"ז כלום, ויעקב איש תם שלימו דכולהו שהוא מקבל מן שני המדות, ומהם נולד מדת רחמנות, לא כאברהם שהוא בלי גבול, לא כיצחק שהוא להיפך, אלא לרחם וליתן למי שראוי לרחם וכו', עכדה"ק. [עי' בבאמ"ח תחילת פ' מקץ החילוק בין ההנהגה של חסד לרחמים].

ועפ"ז י"ל שכהכנה לגלות מצרים שהיא ממדת הדין ובחינת גבורה וצמצום, ירד אברהם למצרים להכין ולהמתיק הגבורות והדינים שם, אך לא היה יכול להשתקע שם, כי אילו היה שוהה שם, הרי שבכוח מדתו מדת החסד שהיא בלי גבול, היה מבטל את כל גזירת הגלות והשיעבוד של מצרים, ולכן ירד רק לשעה לכבוש הדרך ומיד עלה משם, ויצחק שהיה בבחינת גבורה ויראה המעכב לגמרי את מדת החסד (כמ"ש המאור עיניים) לא ירד כלל למצרים כי לא היה מוסיף כלל בזה, ויעקב שהיה המדה הממוצע המקבל משני המדות והיא מדת הרחמנות, הוא ירד למצרים ושהה שם כל ימי חייו, כי זה היה הכבישת דרך וההמתקה הרצויה טרם שיעבוד מצרים, שיהיו ישראל נהוגים במדת הרחמנות והחמלה עדי תבא ישועתם לגאלם ולהוציאם

עבודת האדם היא רק על יראת שמים אמרות וליקוטי קודש מרבינו

אומרים בשם הרה"ק רבי מרדכי מלעכאוויטש זיע"א שעם סיעתא דשמיא (-אמונה) אפשר לעבוד ימים ונהרות, ובלי סיעתא דשמיא (-אמונה) אי אפשר לעבוד אפילו מפתן הדלת. וכמו"כ אפשר לומר, שעם לימוד גמרא אפשר לעבוד את הזמנים הכי קשים ואת כל הנסיגות, ואילו בלי הגמרא אז אפילו עלה נדף יוכל להפילו, והבע"ד יוכל להכשילו עם נסיון קטן ג"כ, משא"כ כשלומד תורה יוכל להתגבר עליו בנקל. בחור אשר לומד ומתפלל כדבעי אוי שאר הדברים בגשמיות וברוחניות באים במימלא. ובוה אפשר לומר דכמו דאיתא בספח"ק דעבודת האדם היא רק על יראת שמים, ואילו שאר המדרגות נותנים לו מן השמים - כמו"כ אפ"ל לענייניו דעיקר העבודה שבהו צריך לעבוד היא להשתדל שיהי' התפלה כדבעי וגם הלימוד, וע"י לימוד גמרא תוסי' אפשר להסתתר מהבעל דבר. פעם ביומא הדילולא של אחד הצדיקים נתן הזכות להדלקת נר לעי"נ לפי דפי גמרא שחילק, ואמר לו אחד

רבינו הקוה"ט

ה' ודבריו עושים פירות שהרי הכל יעידו כי בניו הק' זרע ברך ה' המה, לכן לקחנו מעט להתבונן במעשיו הק', כידוע על פי עדות בניו הגאון"צ שליט"א שהעידו בענין יר"ש שהקפיד אביהם רבינו על כך מאוד, עד כדי שאם היה נופל בלילה לאחד מהילדים הירמולקע הכיפה, היה בא להוכיח שהרי זה סימן שיש איזה הפרעה ביר"ש.

ומעשה באחד מאנ"ש שהיה דר בעיר אחרת שבא לבני ברק ולא היה לו היכן ללון בלילה, הציע לו רבינו שיבוא ללון בביתו בכבוד רב תוך שהוא מוצע לו את המיטה ומראה לו חדרו שבו יוכל לנום ברוגע ושלוה ללא הפרעות...

ולפנות בוקר נתעורר ושמוע את קולו של רבינו עומד ומתפלל כבן המתחטא אל אביו את תפילת ברכות התורה, הקיץ משנתו וצעד בשקט לראות את רבינו ולמרבית התדהמה ראה את רבינו עומד ומתפלל, כשהגיע רבינו לתפילת "והערב נא, ונהיה אנחנו וצאצאינו יודעי שמך ולומדי תורתך לשמה", ראה את רבינו חוזר על זה בתחנונים ובדמעות ורתחות, כמעט שעה ארוכה, וצעד בלאט לחדרו. והפטיר כי עכשיו הוא מבין איך זכה רבינו לבנים וליוצ"ח ת"ח ויר"ש משפיעים שמשפיעים על הדור כולו היום ורבים צריכים להם.

סיפר כ"ק מרן רבינו שליט"א שאביו הק' היה הולך לבדוק אצל מלמדי הת"ת מה קורה עם בניו ולא הסיר עיניו מזה וכמו שאמור פעם אחת שענין חינוך הבנים הוא דבר שאסור להסיר דעתו מזה (כמו תפילין).

וכן ידוע שבסדר של השושילתא קדישא לבית לעלוב היה אחד תקיף בחינוך והבא לאחריו היה רך, וכידוע שמרן מייסד השושלת האוהב ישראל האמיתי מרן מוהר"ד מלעלוב זיע"א היה תקיף ולא חסך משבט לשונו והיה אומר לבנו הרה"ק מרן רבינו משה מלעלוב זיע"א למה הוא לומד ברבים גמרא, וכן ידוע שקשר על עיני בנו הק' מטפחת עד לשנת הבר מצוה כשהיו יוצאים לרחוב כדי שחלילה לא יפגמו עיניו וכך המשיך הסדר, ואמר רבינו על אביו מרן הרמ"מ שהוא לא היה תקיף ולא היה כמעט אומר כלום לבניו אבל לפי זה היו הם מבינים את ההמשך..

וכשהיה רבינו קונה ספרים וחומשים לבניו היה כותב בפנים הספר הקדש והערכה לכל ילד, וזה היה נחשב לגדולה לקבל מרבינו ספר עם הקדשה "לכבוד בני היקר וכו'", ובענין זה יש להאריך הרבה ואכמ"ל.

תורתו אמת: ידוע המעשה עם מרן הרה"ק רבי דוד צבי שלמה הרדצ"ש מלעלוב זיע"א שהיה מורגלא בפומיה של רבינו לספרו שבחג החנוכה היה הרדצ"ש מדליק הנרות בתוך כוסיות זכוכית ולא בתוך מנורה, שהיה אז תקופת הטורקים ואז היו מטבעות של מג'דות או נאפוליון וכדו' שהיו עשויים מכסף טהור,

ואמר מרן הרדצ"ש שאם היו יוצקים המנורה ממטבעות אלו היה מדליק בזו לפי שאין בזה גניבת דעת הבריות, וכנראה שאז היו מערבבים המנורות יחד עם ברזל פשוט ולכן לא רצה להדליק בזה כי יש בזה שקר ומשום דזה לא "לויטער זילבער" כסף נקי וצרוך.

פארלויערען דא אין שטאט" הדור לא יודע איזה אבידה גדולה איבדנו כאן בעיר".

אח"כ עבר רבינו לישיבת בעלזא בירושלים בשכונת קטמון, אמנם זמן לימודו שם נמשך לא יותר מחורף אחד, וזאת משום שכשכל בני הישיבה עלו על יצועם בלילה בחדריהם המוסקים לישון, יצא רבינו לבדו בקור הירושלמי המקפיא ונכנס לבית המדרש ושם קבע לעצמו עוד סדרים,

כל זה החליש מאוד את גופו עד שחלה בדלקת פרקים קשה שפקדה אותו למשך זמן רב, ולירושלים כבר לא יכל לשוב,

ובזה זכו לראות את המאמר מדברי חז"ל "אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה".

בחור שא נא עיניך – ועשו לי מקדש: את ביתו בנה רבינו יחד עם מחברתו הטהורה הרבנית הצדקנית מרת חי' עלקא ע"ה בת הגה"צ רבי שמעון אהרן הלוי הרשקוביץ זצ"ל אב"ד סלאוויטא והיתה לו עזר מקודש, הם הקימו את משכנם בעיר בני ברק ששם איווה אותה רבינו למושב לו, וישב על תלמודו בכולל ברסלב בראשות הגאון רבי נתן צבי קעניג זצ"ל.

ידוע המעשה שפ"א לאחר ששב מלימודו בכולל פתח רבינו את המעטפה של התמיכה החודשית וראה שהצ"ק חתום אבל הוא פתוח ללא שנרשם שם כל סכום נקוב,

חיש מהר חזר רבינו על עקבותיו אל ראש הכולל ויספר לו את שקרה, מיד חיך רבי נתן צבי והפטיר לעבר רבינו שאין זה טעות כלל אלא יודע הוא שרבינו משקיע כולו בהתמדתו העצומה מעבר לכוחותיו ולכן, אמר לו, "אני רוצה להסיר ממך כל דאגה מלבך בכדי שתוכל להמשיך בשקידתך בתורה"ק, וביקש מרבינו שירשום לו בהמחאה כל סכום שחסר לו די מחסורו לכלכלת ביתו ורק אז נתנו דעתו שהוא נתן לו את המגיע לו.

בית שמגדלים בו תורה וירא"ש: כידוע בענין חינוך הבנים השקיע רבינו את כל מאודו ונפשו בבכיות עצומות וביגיעה רבה ועצומה למען ילכו בניו בדרכי

אורו של רבינו: ביום ד' מנחם אב שנת תרצ"ה נתמלא ביתו של מרן רבינו משה מרדכי זיע"א אור יקרות בין חמות ירושלים עיה"ק ת"ו ואביו הגדול קרא שמו בישראל ע"ש דודו הרה"ק רבי אלתר מסוסנובצא (שמרן הרמ"מ גדל בביתו למשך תקופה) וע"ש זקינו הרה"ק מרן רבינו אלעזר מנחם מלעלוב זיע"א.

במעליו יתנבר רבינו: כבר משנות נעוריו ניכרו עליו גינוני קדושה וטהרה בתפילות ובהתמדת התורה אשר לא היה נמצא בקרב נערים בני גילו, ואלו הפליאו את עין כל רואיו וכולם העידו שעדין לגדולות, אביו מרן רביה"ק הרמ"מ זיע"א הקריב מפתו בכדי שיוכל לשלם למלמד דרדקי הגון וירא שמים, ושם בבית הקדוש שאין יודע ומכיר מגשמיות, ספג וקנה למשמרת חייו כל מעשה וכל מנהג קדוש והיה לעצם מעצמו, ולאחר שעבר מרן הרמ"מ זיע"א לגור בתל אביב, התחנך רבינו בתלמוד תורה חב"ד ושם עלה ונסתפק ע"י המשפיעים הנודעים הגה"צ רבי רפאל כהן זצ"ל ואתו עמו הגה"צ רבי שאול ברוק זצ"ל שהם מיד ראו בו שלגדלות נועד ועל כן השתעשעו עמו רבות בדברי תורה יראה וחסידות וכדו' אפילו זמן רב לאחר שעות הת"ת.

שנות בהרותו: שנים אלו היו פרק זמן מיוחד ונעלה מחייו שבהם עלה ונתעלה במעלות קדושים בין קדושי עליון, וכשהיה בישיבת "תפארת ציון" זכה להתבשר מהליכות והלכותיו של הגה"ק החזון איש זי"ע כששהה רבות במחיצתו, והחזו"א שראה שרבינו הק' יראתו קודמת לחכמתו, חיבבו עד מאוד. וכשהיה יוצא לטייל לצורך בריאותו היה לוקח הרבה פעמים את רבינו לשמש לו כבן לוויה.

ומעשה שהיה שהצליחו להשיג שם בישיבה אבקת חלב כשרה והוסיפו זאת למזונם של הבחורים, אבל רבינו שידע שמחמירים בזה בבית אביו הק' רצה גם כן לנהוג כך בישיבה, משסיפר זאת לרבו החזו"א זצוק"ל לקח החזו"א את ידו לתוך ידו ואמר לו בל"ק: "די ביסט דאך א מאגערער" "הרי אתה כ"כ רזה וצנום, ופסק לו שאכן בבית אביו שלא ישנה משום מנהג וחומרא, אבל בישיבה כאן צריך אתה לאכול כדי שיהיה כוח ללמוד בשקידה בתורה הקדושה.

לא רק החזו"א חיבבו מאוד, אלא גם רבו המובהק הגה"צ רבי מיכל יהודה ליפקוביץ זצ"ל שמומנו ינק ושתה בצמא את השיעורים העמוקים של רה"י שגם הוא הפליא בשבח תלמידו ה"ה רבינו הק', ומעשה שבא פעם רבינו לבקרו, והגרמ"ל ליפקוביץ שהתרגש מאוד לראות את תלמידו האהוב והחביב ולאחר שכיבדו בכבוד גדול השייך לגאוני עולם שאל אותו על מצב בריאותו, וכשראה שרבינו תמה על שאלתו אמר לרבינו שהוא זוכר שכשהיה לומד בישיבה כשהניח ידו על כתפו הצנום היה מרגיש את הלומות לבו.

אחר כך עבר רבינו ללמוד בישיבת לומזא בפתח תקוה נמשכה נפשו אל גדולי הדור אשר חברו עמו בספסלי בית המדרש וביניהם הגאון הגדול שר התורה רבי חיים קנייבסקי זצוק"ל שכששמע על פטירת רבינו לאחר מיתת נשיקה בקדושה וטהרה כיתת רגליו ועלה שני קומות למרות הקושי הרב, כדי לנחם את בני רבינו הק' ושם התבטא על רבינו בלשונו "די וועלט וייסט נישט וואס מאן האט

לאותו צדיק וקדוש. יהיו נא הדברים לעילוי נשמת ר' חיים.

אנ"ש בארה"ב מציינים ברטט, כי בכל עשרות שנות הנהגתו, לא נמצאה אפילו משפחה אחת ששיחרה לפתחו ולא זכתה להיפקד בדבר ישועה ורחמים, אם בזש"ק ואם בזיווגים הגונים אף אלו שלא היו יכולים להיושע בדרך הטבע.

הסתלקותו של רבינו הקדוש: למחרת יומא דהילולא של זקנו מרן רבינו משה מלעלוב זיע"א, התמלאו השמים בעבים ובכו ובישרו את האבידה הגדולה, על פטירתו של רבינו הק',

מיד לאחר עריכת שולחן הטהור לכבוד ההילולא התפלל תפילת מעריב כשכבר אז נראה היה עליו כי הוא לא מעלמא הדין,

וכמו שהעיד בפנינו הרה"ח ר' יוסף שפירא שפניו היו כפני מלאך ודיבר רק אודות הסתלקות צדיקים וכמה טוב להם בעולם העליון, והלך לביתו ונפרד מרוב אנ"ש ומנהלי המוסדות,

כמו שסיפר לנו אחד מהם כי בשעה 1:00 הלך אליו לביתו כדי לשוחח עמו בענין המוסדות,

וכשרבינו ענה לו על שאלתו, פנה אליו ואמר לו שהוא מאוד מודה לו על כל עבודתו הגדולה שפעל למען המוסדות והחל לברך את כל בני משפחתו שם אחר שם בברכות ובכל הישועות ונפרד ממנו.

ואמר הנ"ל כי מעולם לא נפרד ממנו כך, והוא חשד כי דברים בגו, ולמחרת חשדו התאמת. לאחר שנפרד מכולם הלך לטבול במקוה, וחזר לביתו בשעה 2:00 אז ביקש מים מהרבנית והיא חשבה לתומה כי הוא רוצה ליטול ידיו, הביאה לו מים בספל אך הוא ביקש כוס מים, כשהביאה לו בירך בכוונה ברכת שהכל, ולפתע נפטר מיתת נשיקה, כשפניו כפני מלאך אלוקים.

מה כאן עמד ושימש לפניו כעבד נאמן אף שם עומד ומשמש.

ויהר שכמו שבהיותו עמנו כאן היה דואג ומיצר בצרתו של ישראל, כמו כן עתה יכנס הבן אצל אביו בעולם שכולו טוב, ויעתירו לפני מלך רחמן להחיש את גאולתינו ופדות נפשנו בב"א.

זכותו הקדושה והטהורה תגן עלינו ועל כל ישראל

בענין האחדות

מכ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט זיע"א

האספו ואגידה לכם תור הקבצו ושמעו וגו' (מט, א-ב)
יל"ד כפל הלשון בקראי, וגם שינוי הלשון שתחלה אמר האספו ואחר כך אמר הקבצו, **גם** יל"ד למה אצל לשון האספו אמר ואגידה לכם הרי שתלה הדבר בהגדה שלו, ואצלי אסופות **קהלת יב** (א) ובגמ' (תגיה ג) **אלא** י"ל דרצה יעקב אבינו ע"ה לרמוז לבניו השבטי יה, דבאם ויהא רק האספו דאין זה לשון אחדות מאוגדת כל כך, וכדאי דברי חכמים וכו' בעלי אסופות **קהלת יב** (א) ובגמ' (תגיה ג) אלו תלמידי חכמים שיושבין אסופות אסופות, **ועיין** במהרש"א דייק ממה שכתוב אסופות בלשון רבים משמע שיש כמה קבוצות המחולקות ע"ש, אז יהיה ואגידה לכם - מובלי ואתם תשמעו, **אך** באם תהיו בבחינת הקבצו לשון המרמז על אחדות מוחלטת, או אז יהיה ושמעו - וועט מען דערהערען, היינו תוך כדי קבלת הדברים על הלב, ודו"ק.

רבינו הקדוש

המשך מעמ' ד'

עוד סיפר לנו ר' חיים על נגע האנטישמיות שסובל העם היושב בחו"ל ובארה"ב, ועל זה הוא מספר שלפונסתו שימש כמורה אצל בית ספר שבו לומדים ילדים גויים, אך בגלל שהיה יהודי יחיד בצוות המורים סבל קשות מכמה מהצוות בפרט מאחד המורים האנטישמיים שאיים עליו כי ישלם בחייו על היותו יהודי ועוד איומים מסוכנים על כך שלא כדאי לו להמשיך בבית הספר.

בצר לו פנה לרבינו וסח בפניו כי דואג הוא מה יהיה לאחר שהוא ככבשה בין שבעים זאבים הרוצים לטורפו ובפרט אותו מורה מסוכן שאיים עליו כי ישלם בחייו, השיב לו רבינו בחייו גדול "ר' חיים מה לך לפחד ממנו, רק מהרבש"ע תפחד, הוא צריך לפחד ממכם לא אתה ממנו", כששמע זאת ר' חיים נרגעה רוחו מעט וציפה לראות כיצד יפול דבר ויתקיימו דברי הרבי.

ויהי לאחר לאחר כמה ימים אשת אותו מורה גוי אנטישמי באה בבהלה לר' חיים בבית הספר וסיפרה לו ולמורים הנוספים בדאגה כי בעלה קיבל לפתע התקף לב קשה מאוד והרופאים לא נותנים לו סיכוי לחיות, אך היא מבקשת להזהיר את כולם כי הדבר בא בוודאי בגלל שבעלה פגע במורה היהודי ר' חיים,

והיא הוסיפה ואמרה כי בעלה אמר זאת שניות לפני שהתמוטט כי נראה לו שזה בא עליו בגלל שפגע במורה חיים, האשה הזהירה את שאר המורים שלא יהיו לפגוע בר' חיים ויתייחסו אליו בכבוד גדול אם אינם רוצים שחלילה תבוא צרה על ביתם או עליהם, המורים שבהלה אחזה אותם אכן שמעו לדבריה ומאז שום גוי בבית הספר לא ההיץ להציק לי.

ואם תרצו לדעת מה עלה בגורלו של אותו גוי אנטישמי, אז הריני לבשר, ואמר לנו ר' חיים כי הוא התפגר בבית החולים לאחר כמה ימים.

וכך התקיימו דברי רבינו שהוא צריך לפחד ולא אתה חיים.

עוד מספר לנו ר' חיים כי פעם היה רבינו הק' בשליחות אביו מרן רבינו הרמ"מ הק' זיע"א בעיר ניו ג'רסי למען מרן הרמ"מ ואחזקת ביתו שהיה במצב קשה מאוד, ור' חיים שלא הכיר את רבינו באופן מיוחד הבטיח כי ידאג לאסוף לפחות 300 דולר סכום לא קטן עבור רבינו, וזאת לדעת כי 300 דולר פעם היה סכום עצום, והאנשים לגלגו עליו אך יצליח לאסוף לאברך זה סכום כסף,

אך לפלא שכשארגן את האסיפה למען רבינו, הציבור שראה את רבינו ואת צורתו הטהורה כ"כ נתפעלו מקדושתו וענוותנותו של רבינו, עד שהם ללא יוצא מן הכלל גייסו חברים ואלו עוד חברים עד שנאסף לא 300 אלא לא פחות 250 אלף דולר, סכום בלתי נתפס בימים ההם ויהי לפלא שכולם ידעו כי יש כאן איש קדוש שרק מלראות את מוחזה פניו הטהורות כבר מקבלים הרהורי תשובה והיתה נהירה גדולה לפי שכולם רצו לזכות ליתן כל כספם וזהבם

ועל זה מסופר שפ"א ישב רבינו במשרד ואחד התקשר ושאל אם יכול הוא לדבר עם רבינו באיזה ענין והמוכיר שהרגיש כי אין זה מכובדו של רבינו לישב במשרד ענה והשיב לו שרבינו אינו נמצא כאן, לאחמ"כ כתב רבינו להווא בפתק מילים כדורבנות "אסור לשקר".

וכן אירע פ"א שביו"ט הק' פורים הניחו לפני רבינו בקבוק יי"ש שעירבבו בו מעט מים בכדי להפיג את טעמו החרוף, כשראה זאת רבינו ציוה לסלק את הבקבוק מלפניו ואמר שהרי זה שקר, זה שקר.

וכן פעם הבחין בעציץ שעמד על יד פתח ביתו ועשוי כמו פלסטיק, אמר על זה שזה מזויף וזה מאוס בעיניי, והוסיף שאינו מבין איך מרמים בני אדם שיחשבו שיש כאן עציץ מפרחים אמיתיים.

גדול הדור בשמירת העיניים: רבים וטובים קראו על רבינו גדול הדור בשמירת העיניים, אין ספור גדולים ורמי מעלה העידו על כבוד רבינו שהוא מיוחד במיוחד ויחיד במינו "מיחידא בדרא ממש", בנושא שמירת עינו הקדושות הנהגותיו וזהירותו היתה נפלאה שאין כמוה בנמצא, לאחר פטירתו נשמע פעמים רבות העובדא הבאה (שנשמעה ע"י הגה"צ המשפיע רבי אלימלך בידרמן שליט"א בנו של רבינו ששמעו מרבי ברוך וייסברג הי"ו שנמצא בשיעור הדף היומי של הרה"צ שליט"א שמתקיים בביהמ"ד סאטמר) בצעירותו, שנים שבהן עשה חיל והשקיע בתורה הק' בעת ששימש כר"מ בשיבת לעלוב בת"א, הזדקק פעם רבינו להשתמש בתחבורה הציבורית ונסע באוטובוס למרות שעניו היו מושפלות חש בפירצה נוראה בגדרי הצניעות,

הדבר גרם לו חלחלה וזעזוע עד עמקי נשמתו וכולו רתת, העיד הנ"ל כי ער האט זיך געטרייטלט זיך אויפגשטעלט און געזאגט: דאס לעצטע שטיקל ברויט וועל איך פארקויפן, אבער מער אויף קיין אוטובוס וועל איך נישט פארן! (= הוא הזדעזע כולו, קם ממקומו והגיב "אגיע עד פת לחם, אבל יותר לא אסע עוד באוטובוס!")

פועל ישועות: מופתים רבים התגלגלו אצל רבינו הק' והגם שלא מופתים באנו לספר אלא הבאנו כמה סיפורים נפלאים אותם שמענו מפי ידידיו הדגול והנעלה הר"ר חיים ראטה ז"ל שבדידיה הוי עובדא, נפטר לדאבון הלב בשנה אשתקד, שמסר נפשו למען בית חיינו בהגו ובאנו והיה מסוד בכל לב ונפש למען רבינו.

פ"א, סיפר ר' חיים, זוגתי חלתה קשות ולא ידענו מה נעשה, המצב הלך והחמיר עד שהפנו אותנו לבית החולים, ושם הרופא אמר כי יש לה את המחלה הנוראה והמצב מסוכן מאוד עד כדי שיאלצו לחתוך לה חלק גדול בלבה בגלל הגידול הממאיר רח"ל.

ברוב צערי הלכתי לרבינו הק' ובכיתי לפניו על מצבה המר של רעייתי ע"ה, כששמע רבינו על כך ובפרט על הוראת הרופא כי יש להוריד חלק מהגוף כדי שח"י הגידול לא יוסיף גרורות, אמר ופסק ברורות שלא נעשה כלום, ורבינו הבטיח שבזכות התפילות הכל יעלם כלא היה, וכך הוה לפליאת הרופאים ההמומים.

שנת תרע"ה, מלחמת העולם הראשונה ניטשת ברחבי אירופה למודת הקרבות כאן, בארצות הברית, שגרת החיים יחסית נשמרת, אך זרם הפליטים שנפלט ללא הרף מסיפוני האוניות, מביא את סיפורה של המלחמה גם לכאן.

באחד הימים מופיעות 'פנים חדשות' בבית הכנסת בעיר בוסטון, בירת מדינת מסצ'וסטס. יהודי בעל צורה שהגיע בגפו כפליט מאירופה בעירום ובחוסר כל, העונה לשם 'רבי פינחס דוד הורוויץ', מי שלימים יתפרסם כ'הרבי מבוסטון'.

איש מבני המקום לא הכירו והוא, רבי פינחס דוד, שמר בקנאות לבל יידע איש על ייחוסו הרם כצאצא ישיר מצד אביו להאחים הקדושים הרבי ר' שמעלקא מניקלשבורג וה'פנים יפות', ומצד אמו כנכד לצדיקי בית לעלוב. "יהודי מירושלים אנכי" כך הציג עצמו בפשטות.

הימים היו ימי החורף והוא מתהלך במעיל דקיק, לא היה לו כסף לרכוש לעצמו מעיל מחמם כהוגן. באחד הבקרים, לאחר תפילת שחרית, ניגש אליו אחד המתפללים, יהודי קשיש ובא בימים העונה לשם 'מר רחנבלט'. "אמור נא, האם אתה נכדו של הרבי הקדוש ר' משה מלעלוב זי"ע?", רבי פינחס דוד שכאמור לא רצה להתפאר בייחוסו השיב כדרכו: "יהודי פשוט הנני מירושלים".

אך הקשיש לא הרפה, "אל נא תכחד ממני, האם נכד אתה לרבי משה מלעלוב?" עד שלא נותרה לו ברירה כי אם להודות כי אכן הוא נכדו של הצדיק. "אמי היא בתו של הרה"ק רבי אלעזר מענדיל מלעלוב זי"ע, בנו של הרה"ק רבי משה זי"ע".

תשובתו של רבי פינחס דוד העבירה צמרמורת בלתי מוסברת באיש שמולו. "אם כך, אז החלום הוא חלום אמת לאמיתו" מלמל לעצמו כשאינו יודע את נפשו "שלום עליכם, שמי הוא רחנבלט" הציג האיש את עצמו, "אני מתגורר כבר שנים רבות בבוסטון, אך נולדתי בפולין ובצעירותי עוד זכיתי להסתופף בצלו של זקנך הרבי ר' משה מלעלוב זי"ע, בטרם עלייתי לארץ ישראל.

"לפני כמה ימים בחלום הליל נגלה לפני הרבי ר' משה'לי זי"ע כשהוא אוחז בידו מטה, מקיש קלות בכתפי, ומדבר אליי בחריפות 'לנכדי קר בחורף, ואתה לבוש בגדים חמים ומתהלך בביתך החם?... החלום הסעיר את נפשי, אך כיון שלא היה לי שום מושג על נכדו של רבינו הנמצא כאן, בבוסטון, חשבתי שמא מקרה בעלמא הוא.

"אך החלום חזר ונשנה, הרבי ר' משה'לי שב והגיע בחלום ודרש ממני לדאוג מיד לנכדו הקופא מקור. הבנתי אפוא שלא מדובר בחלום סרק אלא בחיזיון אמתי, התחלתי לחשוב מיהו נכדו של הרבי? הרי מכיר אני את כל מתפללי בית הכנסת, את כולם ולמיטב ידיעתי איש אינו צאצאי בית לעלוב.

"ואז זכרתי בך, היהודי הפליט שהגיע מירושלים, אתה מוכרח להיות הנכד עליו מדבר הרבי מלעלוב, וכעת רואה אני שאכן צדקתי בהשערתי". מבית הכנסת יצא מר רחנבלט ישירות לחנות מעילים איכותית ורכש עבור רבי פינחס דוד מעיל פרווה יקר ומחמם כהוגן.

הרבי ר' פינחס דוד מבוסטון זצוק"ל לבש את המעיל עד שהתבלה, וגם אז לא זרקו אלא שמר עליו בחיבה בארונו, באמרו: "מעיל שבינו הטריח את עצמו זקיני הרבי ר' משה מלעלוב לבוא מעולם העליון, מן הדין הוא שאשמור עליו כבבת עיני...עברו כמה שנים ושוב מקבל הרבי מבוסטון 'דרישת שלום' מקונו הרבי הקדוש ר' משה'לי מלעלוב, הפעם מן העולם הזה, וכך היה מעשה:

שנת תרצ"ב, שמונה שנים לפני פרץ השואה.

א מעשה להילולת הרה"ק מרן רבינו משה מלעלוב

החדר, ואמר:

"**זאת** היא המיטה. אמנם תינוק קטן הייתי אז ואיני זוכר את הסיפור בעצמי, אך אספר לכם את הסיפור כפי שמעתי מהוריי".

"נולדתי לפני יותר משמונים שנה ומהרגע הראשון הייתי תינוק חלש וחולני, קטן במשקל. כשהייתי בן כמה חודשים תקפה אותי מחלה קשה, אבי הועיק את הרופאים, הם בדקו אותי, ואמרו לאבי שהמחלה קשה ואין להם תרופה עבורה. "המחלה הקשה הזו, יחד עם העובדה שהתינוק נולד חלש וחולני, לא נותנת לו סיכויים לשרוד, האסון הוא בלתי נמנע" הסבירו הרופאים לאבי את המציאות הקשה רח"ל.

ליבם של הוריי נשבר בקרבם, יומם ולילה הם ישבו ליד מיטתי ואמרו תהלים. באותם ימים הגיעה פתאום לעירנו השמועה, כי צדיק גדול הרבי ר' משה מלעלוב נוסע לארץ ישראל, ובדרכו לשם הוא עתיד לעבור ליד עירנו בעוד כמה ימים, ובני העיר מתכוננים לחכות בפרשת הדרכים כדי ליתן לו שלום.

פנתה אמי לאבי: "מן השמיים זימנו עבורנו שעת כושר, כדי לעשות מעשה עבור בנו. הבה ונלך לרבי, ונעתייר ובקש ממנו רפואה ומזור עבור בנו הקטן".

ביום המיועד חיכו הורי לרבי בתוך קהל רב שעמד על אם הדרך. כשהגיעה מרכבתו של הרבי ר' משה מלעלוב ליד העיר, עצר העגלון את המרכבה, ובני העיר ניגשו ליתן שלום לרבי.

כשהגיע תור הורי, פרץ אבי בבכי מר ואמר להרבי מלעלוב: "בן קטן יש לי בביתי והוא שוכב על ערש דווי, והרופאים אומרים כי שעותי ספורות. אנא רבי קדוש, סור נא לביתי וברך את בני". גם אמי נפלה לרגלי הרבי, ומררה בבכי גדול.

כל אותה עת הביט הרבי ר' משה'לי במבט שכולו 'אהבת ישראל' צרופה בפני אבי, ובאין אומר ודברים הורה בידו לבעל העגלה להיכנס אל העיר. אבי הובילם אל ביתנו, והרבי יד מהעגלה ונכנס אל הבית. אבי הראה לו את המיטה הזאת שאני שכבתי בה, והרבי התיישב לידה על הכיסא, והחל לנענע את העריסה הלון ושוב... כך עשה במשך כמה דקות, כאשר הוא מביט בי כל העת ושפתיו נעות ומרחשות.

אחרי כן קם הרבי ואמר לאבי: "בטחו בה' ואל תיראו, כי השי"ת ישלח לבנכם רפואה שלימה בקרוב, ולא זו בלבד אלא אף יארץ ימים ושנים". במילים אלו יצא הרבי מביתנו, והמשיך במסעו לארץ ישראל. לא עברו ימים ספורים ולנגד עיני הורי החלה ברכתו של הרבי להתקיים. מצבי החל פתאום להשתפר, ולאט לאט התחלתי להתרפא מהחולי. לאחר זמן הבראתי לגמרי, וגדלתי להיות ילד בריא וחזק.

"מה אומר לכם רבי" סיים האיש את סיפורו המופלא, "יותר משמונים שנה עברו מאז, ברוך ה' הארכתני ימים ושנים כברכת זקנכם הקדוש, והנני גר כאן עם בני משפחתי וצאצאי הרבים, ומאז במשך כל ימי חיי לא נזקקתי לרופא אפילו פעם אחת!". ע"כ.

מתוך הספר "מגדל דוד השלם" על תולדות אדמור"י בית לעלוב העומד לצאת לאור בקרוב, ממחבר הספר הרה"צ מתתיהו בראנדווין שליט"א מסטרטטין, נכדו של האדמור"ר מבוסטון, ששלח למערכת את הסיפור כפי שמעו מבן דודו הרה"צ רבי חיים אברהם הלוי הורוויץ זצ"ל האדמור"ר מבוסטון בית שמש, ששמעו מאביו הרה"צ רבי משה הורוויץ מבוסטון שהיה נוכח שם, ומעשה זה אירע בדרך לחתונתו.

בעירות פולין עוד מתהלכים יהודים חסידיים, חבושי כובע מצחייה שחור ומגפיים גבוהות, יהודים ש'דורות ראו עיניהם', עוד זכו להכיר בצעירותם את צדיקי הדורות הקודמים, שרפי מעלה.

אותה שנה אירס הרבי ר' פינחס דוד את בנו, האדמו"ר רבי משה'לי הורוויץ זצוק"ל עם הרבנית לאה פראדיל בת הרה"צ רבי חיים אברהם אייכענשטיין זצ"ל מזידיטשוב. החתונה נועדה להתקיים בגליציה - פולין ורבי פינחס דוד הפליג עם בני משפחתו לפולין, שם נסע ברכבת עד שהגיע למקום החתונה בעיר זידיטשוב.

בינתיים נפוצה השמועה כי אדם גדול וצדיק נכד אדמור"י בית לעלוב עתיד לעבור שם בדרכו ברכבת, ובתחנות רבות המתינו אנשים כדי לקבל ממנו ברכת שלום ולהתברך מפיו. בעמדם באחת מהתחנות נשמעה קריאה רמה: "רבי! האם אמת הדבר שהנך נכדו של רבי משה מלעלוב?" רבי פינחס דוד הפנה את ראשו לשמע הקריאה, וראה מולו איש שיבה בא בימים, שעל אף מרומי גילו נראה בריא וחסון. האיש נראה נרגש, ובקוצר רוח חיכה לשמוע את התשובה.

ענה לו רבי פינחס דוד בנחת: "אמת ונכון הדבר, כי אימי היא בתו של הרה"ק רבי אלעזר מענדיל, בנו של הרה"ק רבי משה מלעלוב". אמר לו האיש: "רבי, אם כן רצוני שתסורו עימי לביקור בביתי".

בכל הזדמנות אחרת היה רבי פינחס דוד שמח למלא את מבוקשו של היהודי, אלא שבמקרה דנן הייתה זו בקשה כבדה מנשוא, תרתי משמע. בתא המטען של הרכבת הועמסו כל המטלטלים שהביאה המשפחה מארצות הברית, החפצים ובגדי החתונה. להכניס ולהוציא את המזוודות של הימים ההם, שלא היו אלא קופסאות עץ כבדות, נטולות גלגלים, היה מבצע שלם ומפרך.

"תמחל לי רבי יהודי" התצל הרבי מבוסטון, "החפצים שלנו נמצאים בתא המטען, הרכבת אינה מתעכבת בתחנה זמן רב, אם אסור לבייתך הרכבת עלולה לנסוע". האיש הבין היטב את כוונת הבקשה, ולמרות זאת חזר ואמר שוב: "אנא רבי, בבקשה בואו עמי לביתי. תתאכסנו אצלי עד בוא הרכבת הבאה. מקום ברווח ישעבורכם, ואף עבור בני משפחתכם".

רבי פינחס דוד השתומם לשמע הדברים, והבין כי יש דברים בגו. הוא שאל את האיש: "ומדוע הנך כה משתוקק שאבוא אל ביתך?" אמר לו האיש בהתרגשות: "האם אינך רוצה לראות את מיטת התינוק, אותה נענע זקינך הרבי ר' משה מלעלוב בדרכו לארץ ישראל?" "זקיני הרבי ר' משה מלעלוב ביקר בביתך?" השתומם רבי פינחס דוד.

"אכן כן" השיב האיש, "בדרכו לארץ ישראל הוא עצר בעירו וסר לבית אבי, ונענע את המיטה שאני שכבתי בה, וכך פעל עבורי ישועה גדולה משמיים".

כשמעו רבי פינחס דוד שסיפור מופלא מסתתר כאן, פנה ואמר לבני ביתו כי עז רצונו לסור אל בית האיש כדי לראות את המיטה ולשמוע מפיו את המעשה, הורה להם להוציא מתא המטען של הרכבת את כל החפצים והמטלטלים, כי כנראה יתעכבו פה לפחות ליום אחד. העמיסו את החפצים על סוסים ועגלות ונסעו עם האיש לביתו בעיירה הסמוכה.

בהגיעם אל הבית הולך אותם האיש לאחד החדרים, הצביע על עריסת עץ עתיקה שעמדה בצד

